

Jaarrekening 2016

Adres

*Primulastraat 1
Paramaribo
Suriname*

Telefoon

+597 403783

E-mail

info@miglis.sr

Website

www.miglis.sr

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	2
1. INLEIDING	3
2. ORGANOGRAM MANAGEMENT INSTITUUT GLIS	4
3. VERSLAG VAN HET BESTUUR OVER HET JAAR 2016	5
4. JAARREKENING 2016	12
4.1 1 Balans per 31 december 2016 in SRD (vóór bestemming van het resultaat).....	12
4.2 Meerjarenoverzicht balansen 2014-2016 in SRD.....	13
4.3 Resultaten rekening over 2016 in SRD	14
4.4 Meerjarenoverzicht resultaten 2014-2016 in SRD.....	16
4.5 Koersen.....	18
4.6 Kasstroomoverzicht 2016 (SRD).....	19
4.7 Toelichting op de Balans per 31 december 2016.....	20
4.7.1 Activa	20
4.7.2 Passiva	22
4.8 Toelichting bij de Resultaten rekening over 2016.....	24
4.8.1 Omzet	24
4.8.2 Exploitatiekosten	26
4.8.3 Dotatie Voorzieningen 2016.....	27
4.8.4 Afschrijving bedrijfsmiddelen	27
5. OVERIGE GEGEVENS	28
5.1 Voorgestelde bestemming van het resultaat.....	28
Controleverklaring Van De Onafhankelijke Accountant	29

VOORWOORD

Voor u ligt het verslag van de activiteiten en de financiële resultaten van het boekjaar 2016 van het Management Instituut voor Grondregistratie en Landinformatie Systeem (MI-GLIS), welk instituut bij wet van 25 september 2009 werd ingesteld.

Het instituut wordt bestuurd door een driehoofdig bestuur. Een Raad van Toezicht (RvT) ziet toe op de werkzaamheden van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het instituut.

Per 01 december 2014 werd voor de duur van vier jaar een Raad van Toezicht (RvT) benoemd. De RvT bestaat uit mevrouw K. Souprayen (voorzitter), mevrouw drs. S. Dwarka, ondervoorzitter en de leden de heren E. Poetisi MSc, R. Huiswoud en J. Padarath.

Ingaande 01 april 2016 werd de RvT vanwege gewijzigde beleidsinzichten ontbonden en werd de nieuwe Raad van Toezicht als hierna vastgesteld:

Lid, tevens Voorzitter, de heer Dennis Chandansingh, CPA

Lid, tevens Ondervoorzitter, mevrouw drs. Sharmila Dwarka

Lid, mevrouw mr. Kathleen Souprayen

Lid, de heer Ewald Poetisi, MSc.

Lid, de heer Rodney Black, BSc.

Het bestuur van het MI-GLIS wordt voorgezeten door de directeur, de heer drs. S. Tjong-Ahin. De overige bestuursleden zijn de bewaarder, de heer mr. R. Vreden en de GLIS-landmeter, de heer F. Sanrawi MSc.

1. INLEIDING

Het MI-GLIS is een publiekrechtelijke rechtspersoon die als organisatie zelfstandig haar wettelijk voorgeschreven taken uitvoert. Het doel van het Instituut is de bevordering van de rechtszekerheid ten aanzien van registergoederen, een doelmatige informatievoorziening aan de overheid, de ondersteuning en bevordering van de economische activiteiten, en in het algemeen bevordering van de verdere ontwikkeling van het economisch gebruik van het land.

MI-GLIS verleent binnen deze taakstelling een aantal diensten aan derden. Haar clientèle bestaat, naast de doorsnee burger, voornamelijk uit notarissen, diverse overheidsinstellingen, advocaten, financiële instellingen, landmeters, makelaars en deurwaarders.

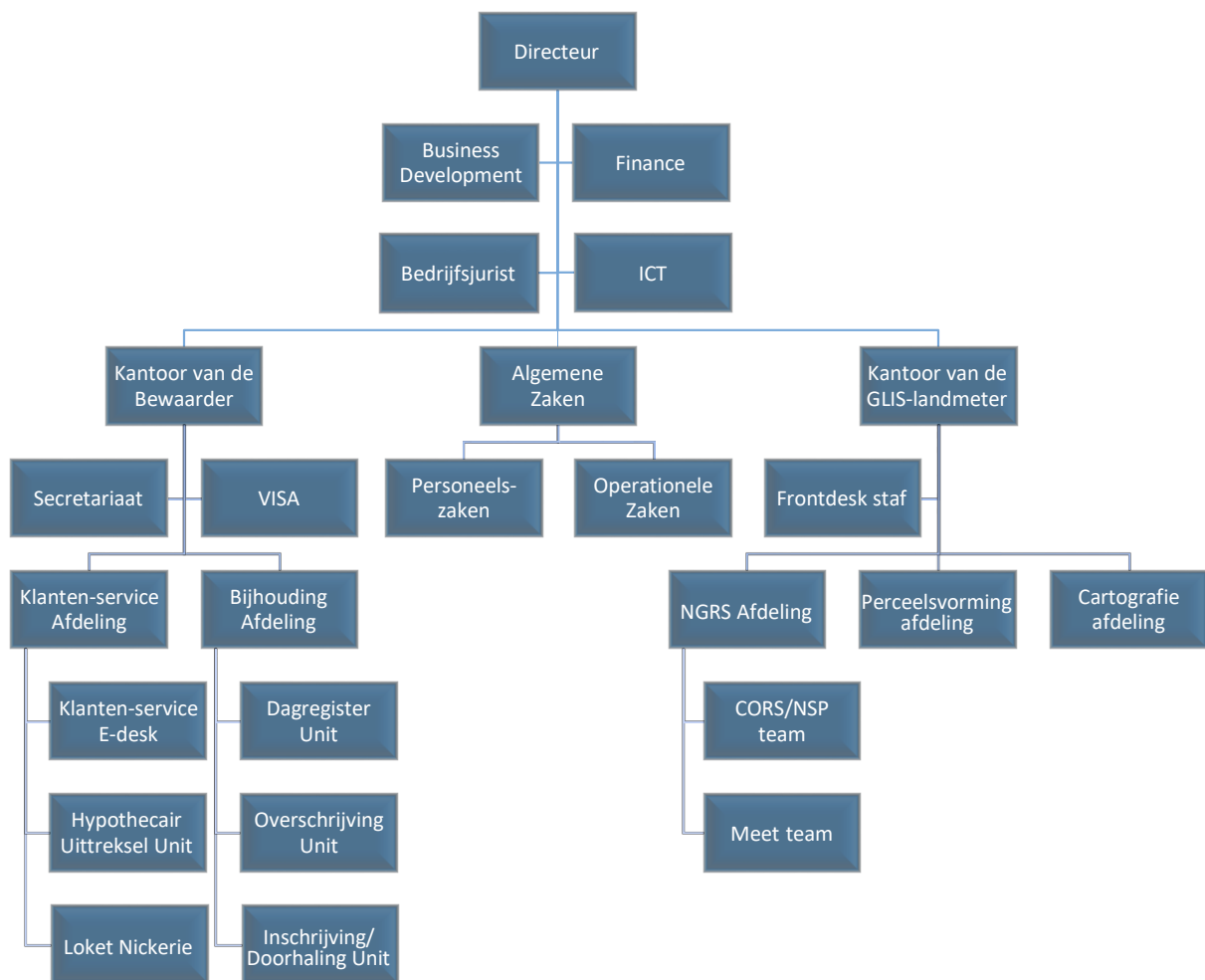
De verleende diensten zijn zeer divers maar kunnen worden onderscheiden in vier basisgroepen: de *verrichtingen van de Bewaarder*, de *inning van zegelrechten (VISA)*, de *diensten van de GLIS•landmeter* en *overige onderzoeksdiensten*.

De verrichtingen van de Bewaarder betreffen hoofdzakelijk het bijhouden van de boeken van registergoederen en het verstrekken van informatie hierover aan het publiek.

Ten aanzien van de vergoeding voor levering van Visa diensten heeft MI-GLIS slechts een bewaarfunctie; de geïnde zegelrechten (hoofdstuk 5, artikel 106 van de GLIS-wet) met name bij overschrijving van percelen, worden periodiek afgestort aan het Ministerie van Financiën.

De diensten van de GLIS-landmeter omvatten de samenstelling van kaartmateriaal, het adviseren bij verkavelingen en bij herinrichting van gebieden, het vernummen van percelen, het verrichten van metingen, het in stand houden van het Nationaal Geodetisch Referentiestelsel en het verhuren van meetapparatuur aan landmeters.

2. ORGANOGRAM MANAGEMENT INSTITUUT GLIS

In de organisatie structuur van het instituut zijn in het verslagjaar geen substantiële wijzigingen doorgevoerd.

Het Instituut wordt geleid door de Directeur die samen met de GLIS-landmeter en de Bewaarder, het Bestuur vormt. De Bewaarder is belast met specifieke juridisch registratieve taken, terwijl de GLIS-Landmeter belast is met de opbouw en het onderhoud van het geometrisch bestand.

De voor het Instituut meer strategische ondersteunende diensten, namelijk ICT en Finance, vallen onder de directeur en worden geleid door een afdelingshoofd. De afdeling Business Development rapporteert tevens rechtstreeks aan de Directeur.

3. VERSLAG VAN HET BESTUUR OVER HET JAAR 2016

Algemeen

Het jaar 2016 is een voor Suriname vrij onstuimig jaar geweest. Voor het eerst in haar geschiedenis hebben de economische ontwikkelingen het nodig gemaakt om een beroep te doen op het Internationaal Monetair Fonds in de vorm van een stand-by arrangement. Het gevolg hiervan was dat een serie van ingrijpende economische maatregelen nodig waren om scheef gegroeide verhoudingen, veelal het gevolg van expansief en accomoderend beleid, terug te brengen naar een meer beheersbaar niveau. Maatregelen in de sfeer van subsidie afbouw voor nutsvoorzieningen, een serie devaluaties gevolgd door uiteindelijk een vrije wisselkoers die substantieel deprecieerde en een uitermate strak monetair beleid, hebben ervoor gezorgd dat de koopkracht van grote delen van het volk zwaar op de proef werd gesteld. Gelukkig is de maatschappelijke rust bewaard gebleven en zijn compenserende looneisen uitgebleven, waardoor voorkomen kon worden dat het land in een loon prijsstiraal terecht kwam.

De economie heeft in 2016 een historische neergang gekend. De internationale schokken die op ons land zijn afgekomen, gecombineerd met een zwak institutioneel fundament en verregaande aanpassingsmaatregelen hebben geresulteerd in een terugval van ca. 10% van het BBP. Een terugval die wordt gerekend tot een van de meest ingrijpende op het westelijk halfrond. De belangrijkste drijvers van deze neergang zijn de tegenvallende ontwikkelingen in de goudsector, de oliesector en de bananensector.

Voor wat betreft de overheidsfinanciën kan gemeld worden dat de overheid aan het begin van 2016 tegen een groeiend financieringstekort van SRD 1,7 miljard aankeek, vrijwel alle binnenlandse financieringsbronnen had uitgeput en vervolgens genoodzaakt was haar blik te richten op het buitenland. De voorwaarden gesteld door buitenlandse financiers bleken echter steeds moeilijker. Vooral de multilaterale banken gaven blijk van erge bezorgdheid door een aanpassingsprogramma met het IMF voorwaardelijk te stellen voor verdere financiering. Zowel de IDB, COB en de Wereldbank verscholen zich achter het programma met het IMF. Overigens een traject dat de Surinaamse regering met weinig weerstand heeft geaccepteerd omdat het programma door Surinaamse deskundigen is ontworpen. Hoewel de overheid het eerste traject redelijk goed heeft uitgevoerd, bleek al gauw dat de politieke risico's te groot werden om het tweede deel uit te voeren en de overheid verlaagde het implementatietempo. Tegen eind 2016 had Suriname een vrij wisselkoerssysteem wat resulteerde in een koers van SRD 7,485 voor de USD. Een groot deel van de subsidies aan de EBS en de Waterleiding Maatschappij werd afgebouwd en de inflatie steeg naar 52%. De Centrale Bank van Suriname voerde een buitengewoon strak monetair beleid en hield vast aan een kasreserve percentage van 35%. Daarbovenop kwam uit hoofde van modernisering van het geldverkeer een extra reserve verplichting van 5% die het geldverkeer nog meer aan banden legde. De zware beperking op de geld markt en het uitblijven van hoge looneisen hebben ervoor gezorgd dat de inflatie beperkt is gebleven tot ca. 50%. Een scenario zoals we die gekend hebben in de tachtiger en negentiger jaren, met een afwisseling van hoge looneisen en expansief monetair beleid, hadden de wisselkoers en bijgevolg de inflatie reeds lang naar ongekende hoogten gedreven. Een negatieve bijkomstigheid bij dit uitermate strak monetair beleid is dat de productie moeilijk op gang komt.

Internationale Samenwerking

In 2016 is de internationale samenwerking met Kadaster Nederland geïntensiveerd. Binnen het kader van het project "Keten land data en informatie voorziening", gefinancierd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, heeft Kadaster Nederland assistentie verleend in de doorlichting van de vastgoedketen in Suriname.

De samenwerking tussen het MI-GLIS met haar belangrijkste partners, notarissen en landmeters, is uitvoerig geanalyseerd en de belangrijkste knelpunten zijn blootgelegd. Dit onderzoek heeft nieuwe inzichten teweeggebracht waardoor het Instituut weer stappen vooruit heeft kunnen maken in de relatie met haar belangrijkste partners. De meeste knelpunten zijn aangepakt en m.n. de landmeters instructies zijn samen met de beëdigde landmeters opnieuw onder de loep genomen en verbeterd.

Dhr. Christiaan Lemmen Ph.D. van Kadaster International verzorgde in het kader van het project "Keten land data en informatie voorziening" een lezing voor medewerkers van het MI-GLIS en genodigden.

Ook via het United Nations Committee of Experts on Global Geospatial Information Management (UNGIM) is de relatie met het buitenland aanmerkelijk versterkt. Het MI-GLIS heeft zich geprofileerd als een actieve participant in de regionale discussies en Suriname is in 2016 toegelaten tot Expert Group on Land Administration and Management. In het kader van haar participatie in de regionale subgroep van UNGIM America's, heeft het MI-GLIS apparatuur ontvangen (GPS apparatuur en een server) die heeft bijgedragen aan de verdere uitbreiding van het NGRS netwerk alsmede de back-up capaciteit. Personeelsleden van het MI-GLIS hebben daarnaast geparticipeerd in een aantal trainingssessies o.m. op het gebied van cartografie, meet apparatuur en het beheer van een "Spatial Data Infrastructure" (SDI).

Lokale partnerschappen

Het MI-GLIS heeft op 21 november 2016 een MOU getekend met het Telecommunicatiebedrijf Suriname en het jaar daarvoor met de N.V. Energiebedrijven Suriname, waarin de samenwerking op het gebied van GIS technologie en geografische dataverzameling wordt bezegeld. Deze samenwerking is de eerste concrete stap van deze organisaties om uiteindelijk te komen tot een nationale SDI. Het is de bedoeling dat meerdere overeenkomsten worden aangegaan met andere bedrijven die zich ook bezighouden met geografische dataverzameling en beheer.

De relatie met het notariaat is op het vlak van de administratieve samenwerking goed te noemen. Vrijwel alle notarissen hebben toegang tot de geautomatiseerde systemen van het Instituut en de financiële afwikkeling van zaken verloopt met weinig problemen. Op het vlak van de samenwerking met betrekking tot beleidsontwikkeling valt nog veel te doen. Duidelijk blijkt een verschil van mening in de verslaglegging naar de Wereldbank toe m.b.t. de duur van de registratie van aktes, wat van belang is voor de "ease of doing business index" van de Wereldbank. Het gevolg hiervan is dat ons land ten onrechte lager wordt gerangschikt dan wat het zou moeten zijn. Ook is het gebrek van een gezamenlijk platform voelbaar. Interpretatieverschillen in de uitvoering van procedures en of wettelijke regelingen zijn nog steeds prevalent.

Interne bedrijfsvoering

Door de regering is per 1 april 2016 besloten om de Raad van Toezicht te versterken door enkele leden te vervangen met een financieel deskundige en een deskundige op het gebied van de landmeetkunde. Dit besluit werd door het Bestuur toegejuicht, niet alleen vanwege het feit dat de samenstelling in lijn met artikel 21 lid 1 van de GLIS-wet werd gebracht, maar ook omdat de ontstane spanning tussen het Bestuur en de Raad, noodzakelijke besluiten en investeringen nodeloos belemmerden.

Op 27 oktober 2016 is het staatsbesluit inzake toekenning van perceel identificaties uitgevaardigd. Dit besluit is een bijzondere mijlpaal in het bestaan van het MI-GLIS en vormt een belangrijke voorwaarde voor de automatisering van de percelenadministratie. Een belangrijk gevolg van de introductie van een eenduidig perceels identificatie nummer (PCID) is dat hiermee ook een beheersinstrument in handen van het MI-GLIS wordt gelegd om het toezicht op de landmeters te verbeteren. Hoewel de afkondiging van de PCID een lang gekoesterde wens is geweest van het Instituut, heeft het bestuur besloten een overgangsperiode in te bouwen om zodoende het publiek in de gelegenheid te stellen zich voor te bereiden op de nieuwe werkwijze, maar meer nog om notarissen en banken de gelegenheid te geven om lopende zaken af te ronden.

Op dezelfde datum als de afkondiging van de PCID's is ook in werking getreden, het staatsbesluit inzake de vaststelling van de tarieven van het MI-GLIS. Hiermee werd eindelijk een formele tarievenstructuur geïntroduceerd zoals voorgeschreven in art 106 lid 1 van de GLIS-wet. De tarieven die tot het moment van de afkondiging werden gehanteerd, zijn jaren geleden vastgesteld t.b.v. het voormalig hypotheekkantoor (dat in 2010 is opgegaan in het MI-GLIS). Aangezien de vaststelling door de Regering nog niet had plaatsgevonden, had het Bestuur geen keus dan de oude tarieven te hanteren. Met dit Staatsbesluit is verandering gekomen in de situatie en hanteert het MI-GLIS eindelijk een door de wet onderbouwde tarievenstructuur.

Hoewel twee belangrijke en langgekoesterde beleidsbesluiten door de Regering zijn genomen staan nog steeds enkele cruciale zaken onaangeroerd namelijk de afronding van de bezoldigingspositie van de Bestuursleden en de bouw van het kantoor aan de Jaggernath Lachmonstraat. Met betrekking tot het laatste is het zo dat in april 2016, de minister van RGB is overgegaan tot de verstrekking van de toewijzingsbeschikking van het perceel, weliswaar nadat een derde deel van het aangevraagde perceel aan een andere organisatie is toegewezen. Helaas viel deze toewijzing samen met de wisselkoersstijging en het bestuur nam het besluit om de aanvang van de bouw aan te houden. Het was duidelijk dat door de depreciatie van de munt, de toen beschikbare middelen niet meer toereikend zouden zijn voor de bouw. Ook was het onduidelijk of het MI-GLIS vrijelijk beheersdaden op het terrein kon verrichten vanwege intriges tussen het Ministerie van Openbare Werken en de aannemer, die jaren geleden belast was met de bouw van het kantoorgebouw ten behoeve van het Ministerie van RGB, met als uiteindelijke bestemming het MI-GLIS.

Tegen het einde van 2016 kwam het MI-GLIS met het RK Bisdom overeen om gezamenlijk de restauratie van het pand op de hoek van de Margrietstraat en de Boterbloemstraat ter hand te nemen. Het gebouw zou worden ingericht als kantoorgebouw voor enkele afdelingen van het MI-GLIS en het MI-GLIS ging akkoord om de helft van de benodigde financiering als huurvoorschot beschikbaar te stellen. Hierdoor werd het mogelijk gemaakt om het ernstig tekort aan kantoorruimte in het hoofdgebouw, op te vangen.

In 2016 groeide het aantal personeelsleden met twee personen terwijl één de dienst verliet. Het aantal personeelsleden is per eind 2016 op 75 personen. Op het personeelsvlak kampt het MI-GLIS nog steeds met een ernstig tekort aan specifieke deskundigheid voornamelijk voor wat betreft landmeetkunde, Geografische Informatie systemen en databeheer. Sedert haar operationalisering in 2012 heeft het instituut zeven geodeten zien gaan terwijl het aanbod vrijwel stilstaat.

Gelukkig bestaat er nog een aanvoer van landmeetkundigen vanuit het NATIN, maar ook deze studie dreigt door gebrek aan leerkrachten op te houden.

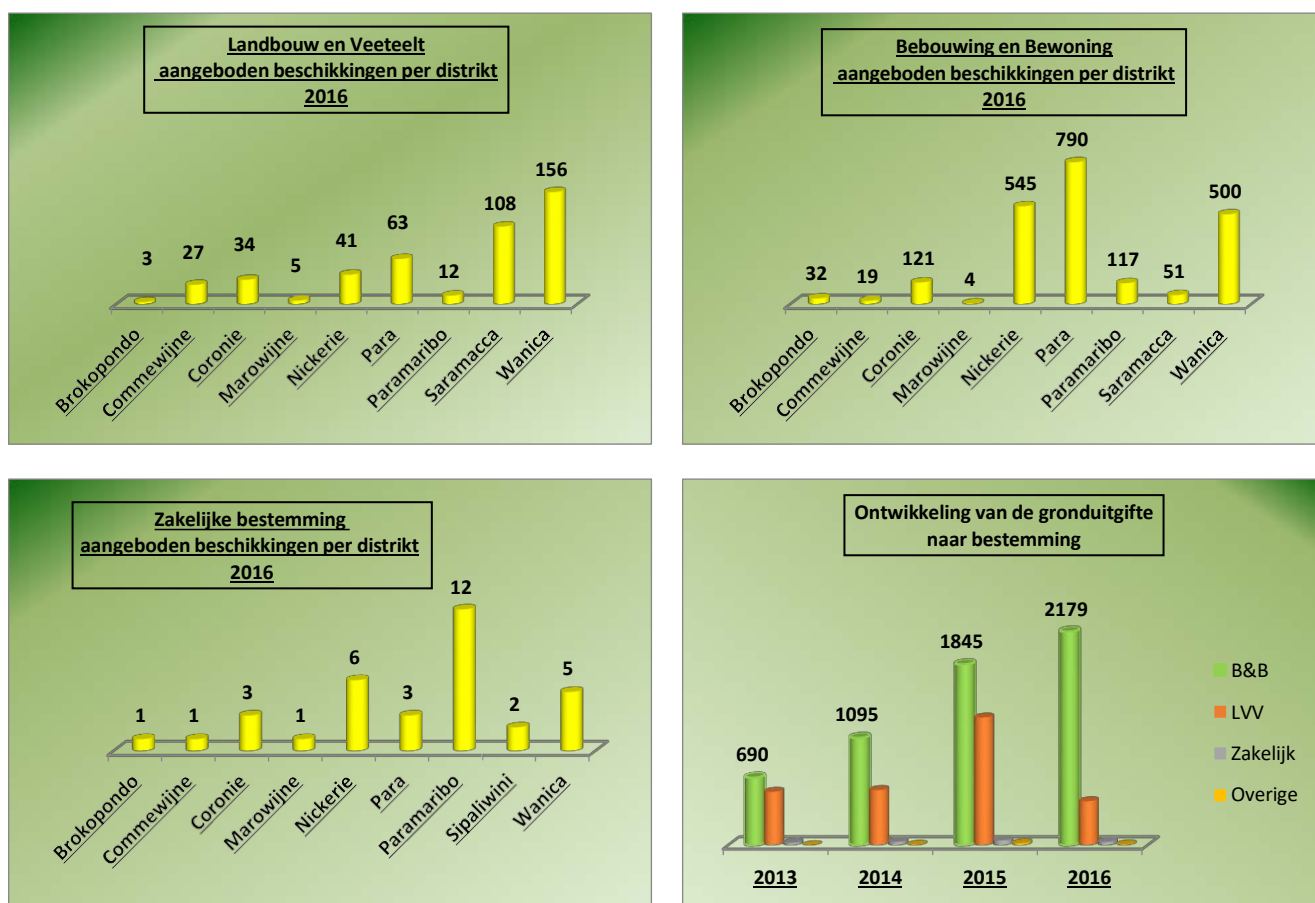
Gronduitgifte

In 2016 nam het MI-GLIS een totaal van 2811 beschikkingen ter registratie in ontvangst. Hieronder vallen onder meer toewijzingsbeschikkingen, bestemmingswijzigingen en intrekkingen. Van het totaal zijn er 2179 beschikkingen geregistreerd voor bebouwing en bewoning die voornamelijk betrekking hebben op de districten Para (790), gevolgd door Nickerie (545) en Wanica (500). In termen van omvang spant het district Wanica de kroon waar een totale oppervlakte van 51HA is uitgegeven.

Voor wat betreft de gronduitgifte ter uitoefening van de landbouwsector heeft het MI-GLIS 449 beschikkingen geregistreerd waarvan het grootste aantal in Wanica voorkomt.

Een totaal van 34 grondhuur beschikkingen met een zakelijke bestemming is geregistreerd. Het grootste deel hiervan betreft Paramaribo met 12 beschikkingen voor zakendoeleinden.

Grafisch overzicht van de gronduitgifte in 2016 in Suriname

De verkoop van vastgoed

Het aantal aktes aangeboden aan het MI-GLIS voor koop en verkoop liep in het jaar 2016 terug naar 4246 van 5450 in 2015, een terugval van 22%. Dit is een duidelijk teken dat de vastgoedmarkt aan het kelderen is. Gelet op de dalende koopkracht en de door de Centrale Bank opgelegde beperkingen op de geldmarkt, is de verwachting voor herstel op korte termijn zeer negatief.

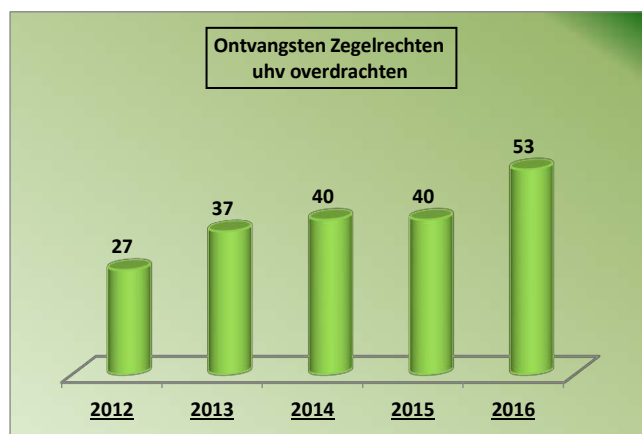
Met de afkondiging van het staatsbesluit inzake de tarieven is eindelijk verandering gekomen in de situatie dat het MI-GLIS geen vergoeding ontvangt voor de registratie van vastgoed. Met dit staatsbesluit wordt een tarief van 5 promille voor elke overdracht van grond in rekening gebracht. Dit tarief is slechts een fractie van de overige kosten die de burger betaalt bij de aankoop van vastgoed.

De val van het aantal verkopen zal vanwege de vaststelling van het tarief, op korte termijn, geen direct negatief effect hebben op de inkomsten van het MI-GLIS.

Zegelrechten

De nominale ontvangsten van zegelrechten zijn in 2016 verder gestegen. Deze stijgende trend, die reeds in 2013 is ingezet is het directe gevolg van de sterk verbeterde administratie en inning van betalingen aan het MI-GLIS. Was het in 2012 nog zo dat ca. SRD 27 mln. aan zegelrechten werd geïnd, dit bedrag is in 2013 met ca. 10 mln. gestegen en vertoont in de twee jaren daarna een stabiel patroon. In 2016 volgt een aanmerkelijke sprong die hoofdzakelijk te danken is aan de devaluatie van de munt, waardoor de waardering van percelen in SRD steeg.

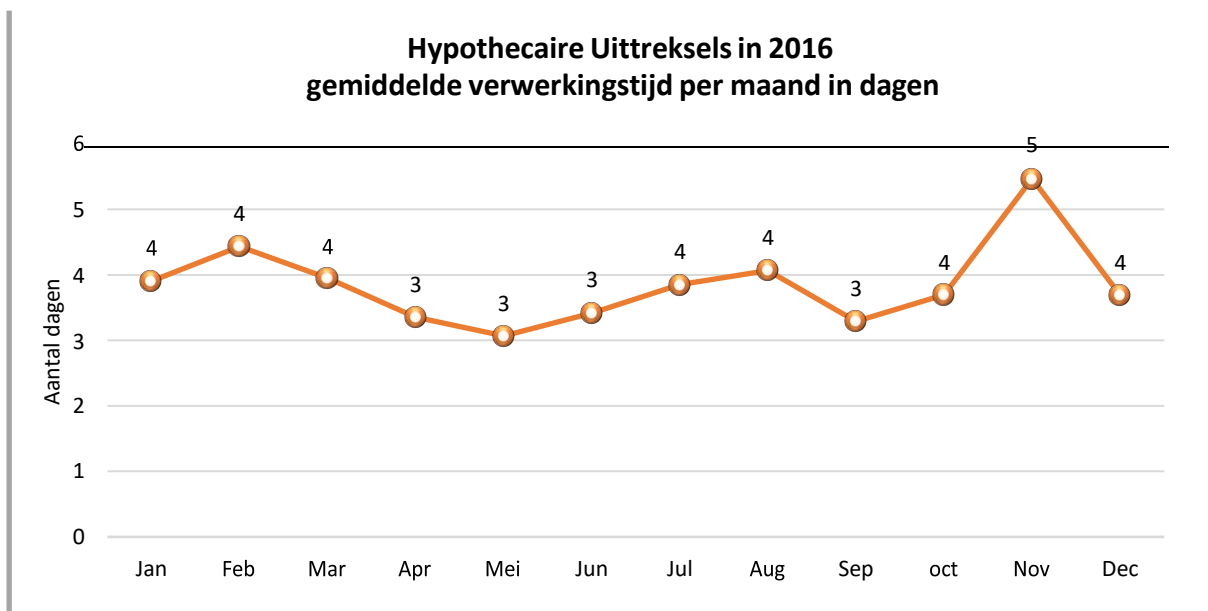
De zegelrechten zijn vastgesteld op 7% van de waarde van het perceel met opstallen. Dit percentage is buitengewoon hoog en vormt een belangrijke reden waarom op grote schaal onder facturering plaatsvindt. Herziening van het percentage is van groot belang.

Efficiency indicatoren

De verwerking van transportaktes is in 2016 verder verbeterd en wel van gemiddeld 10,5 dagen in 2015 naar 8,5 dagen in 2016. Tegen de achtergrond van het feit dat de gemiddelde verwerkingstijd volgens de Wereldbank, drie jaar geleden nog dicht tegen de 90 dagen stond, moet deze vooruitgang gezien worden als een aanmerkelijke verdienste die grotendeels te danken is aan de uitzonderlijke inzet en focus van het personeel. De slechte rangschikking van de Wereldbank is een inspiratie geweest om gericht te werken aan verbetering van de verwerkingstijd, zonder dat daarmee de kwaliteit wordt gecompromitteerd.

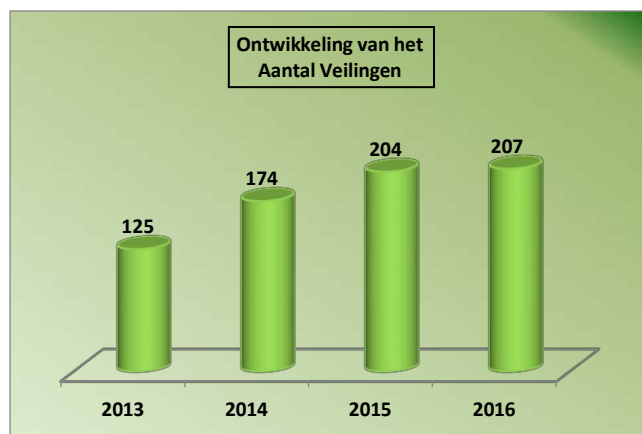
De vraag naar hypothecaire uittreksels is in 2016 afgenomen met bijkans 4%. Gelukkig zijn, vanwege het vastgesteld tarief, de inkomsten hiervan toegenomen met ca. 11%. De verwerking van hypothecaire uittreksels wordt steeds beter en efficiënter. De wachttijd voor een uittreksel die in 2015 nog 5 dagen bedroeg is in 2016 teruggebracht naar minder dan 4 dagen gemiddeld. Op middellang termijn is het de bedoeling om de levering geleidelijk aan terug te brengen naar enkele minuten. Dit streven kan echter pas worden bereikt na de volledige en succesvolle implementatie van het geautomatiseerd grondregistratiesysteem.

In het laatste kwartaal van 2016 is een aanvang gemaakt met de toekenning van perceel ID's. De gemiddelde levertijd bedroeg 22 dagen. Deze lange wachttijd is geheel buiten de verwachting van het MI-GLIS, omdat het ervan uitging dat na een proefperiode van een jaar met de landmetersinstructies, de landmeters in staat zouden zijn om zonder problemen hun stukken in te dienen. Helaas is geconstateerd dat de meeste landmeters pas na de afkondiging van het staatsbesluit, de ernst van de landmetersinstructies inzagen en pas toen zich zijn gaan verdiepen in de materie. Het MI-GLIS doet er alles aan om de verwerkingstijd binnen enkele weken terug te brengen naar onder de vijf dagen.

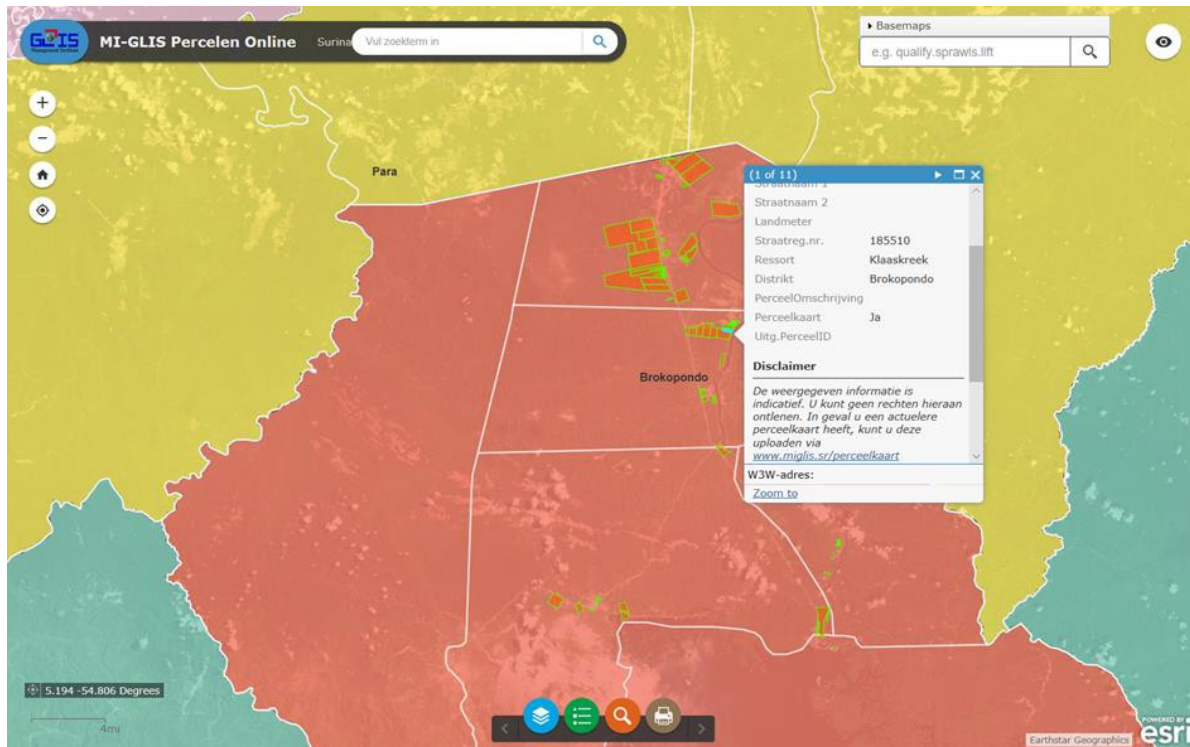
Veilingen

Evenals in 2015 is ook in 2016 een toename waarneembaar van het aantal veilingen. Hoewel deze laatste groei qua aantal heel mild is geweest, is het bedrag dat hiermee gemoeid is gegaan behoorlijk toegenomen, namelijk van SRD 2,0 mln. naar SRD 5,3 mln., ofwel een toename van 160%. Elke toename van het aantal veilingen is een signaal dat de financiële positie van zowel schuldenaren als schuldeisers in moeilijk vaarwater is terechtgekomen. Steeds meer personen en bedrijven komen in betalingsproblemen en de stijging van rentetarieven, de depreciatie van de munt en het aanmerkelijk aantal valuta hypotheek bij banken, geven genoeg aanleiding om een zorgwekkende stijging van het aantal veilingen te verwachten in de komende periode.

Percelenbestand

In 2016 is verder vooruitgang geboekt met de opbouw van het percelenbestand. Het aantal intern gecertificeerde percelen is in 2016 gestegen met bijkans 29.000 percelen. Hierdoor is het totaal aantal intern gecertificeerde percelen gekomen op ca. 194.000 per eind 2016. Dit aantal vertegenwoordigt ca. 85% van het totaal aantal geregistreerde percelen. De meeste percelen die zijn bijgewerkt komen voor in de gebieden Wanica (14.500) en Para (8.500). Een primeur in 2016 is dat voor het eerst percelen zijn bijgevoegd in het district Brokopondo (273).

Screenshot uit MI-GLIS Percelen Online waarop percelen in Brokopondo

Hetzij vermeld dat onder intern gecertificeerde percelen wordt verstaan de percelen die een kwaliteits- en actualiteitscontrole op basis van de juiste administratieve gegevens hebben ondergaan.

In het verlengde hiervan heeft het MI-GLIS in 2016 de voorbereidingen getroffen om conform internationale standaarden een "Fit for Purpose Methode" van intekenen van percelen toe te passen teneinde te geraken tot een landsdekkende percelenlaag.

Directeur MI-GLIS
drs. Silvano Tjong-Ahin

4. JAARREKENING 2016

Bij het opmaken van de Jaarrekening 2015 worden tevens vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar geprojecteerd.

4.1 Balans per 31 december 2016 in SRD (vóór bestemming van het resultaat)

ACTIVA	31-dec-2016	31-dec-2015	toe-/afname
Vaste Activa			
Materiële Activa	1.665.840	2.166.150	-23,1%
Immateriële Activa	288.961	360.866	-19,9%
Vlottende Activa			
Debiteuren	123.806	16.694	641,6%
Liquide Middelen	16.126.165	23.805.114	-32,3%
Vooruitbetaalde Kosten	835.883	533.967	56,5%
Overige Activa	46.412	23.604	96,6%
TOTAAL ACTIVA	19.087.067	26.906.395	-29,1%
PASSIVA	31-dec-2016	31-dec-2015	toe-/afname
Eigen Vermogen	17.793.689	16.728.767	6,4%
Voorzieningen	537.996	228.807	135,1%
Korte termijn verplichtingen aan de Overheid	613.051	9.857.972	-93,8%
Overige vlottende passiva	142.331	90.849	56,7%
TOTAAL PASSIVA	19.087.067	26.906.395	-29,1%

4.2 Meerjarenoverzicht balansen 2014-2016 in SRD

ACTIVA	31-dec-2016	31-dec-2015	31-dec-2014
Vaste Activa			
Materiële Activa	1.665.840	2.166.150	2.271.205
Immateriële Activa	288.961	360.866	230.219
Vlottende Activa			
Debiteuren	123.806	16.694	120.422
Liquide Middelen	16.126.165	23.805.114	29.942.698
Vooruitbetaalde Kosten	835.883	533.967	542.261
Overige Activa	46.412	23.604	17.085
TOTAAL ACTIVA	19.087.067	26.906.395	33.123.890
PASSIVA	31-dec-2016	31-dec-2015	31-dec-2014
Eigen Vermogen	17.793.689	16.728.767	26.539.276
Vorzieningen	537.996	228.807	343.097
Korte termijn verplichtingen aan de Overheid	613.051	9.857.972	6.076.053
Overige vlottende passiva	142.331	90.849	165.464
TOTAAL PASSIVA	19.087.067	26.906.395	33.123.890

4.3 Resultaten rekening over 2016 in SRD

In onderstaand overzicht worden de bedrijfsresultaten 2016 weergegeven in Surinaamse dollar.

	2016	2015	toe-/afname
Omzet Visa	58.057.293	44.479.703	13.577.590
• Zegelrechten	52.730.779	39.755.110	12.975.669
• Kale grond	1.475.947	1.449.522	26.425
• Hypotheek geldlening	2.130.405	2.974.989	-844.584
• Procesverbaal	1.531.670	220.595	1.311.075
• Ruiling	146.944	38.276	108.668
• Boete	34.132	32.064	2.068
• Opstalrecht	5.935	9.074	-3.139
• Overige omzetten	1.481	73	1.408
Omzet Verrichtingen Bewaarder	10.588.169	9.261.903	1.326.266
• Borderellen	9.575.381	8.829.244	746.137
• Hypothecaire uittreksels	360.498	329.553	30.945
• Overigen (formulieren, verklaringen, kopieën)	652.290	103.106	549.184
Omzet Geo-afdeling	47.924	126.506	-78.582
• Geodetische Producten	46.964	112.234	-65.270
• Geodetische Diensten	960	14.272	-13.312
Overige Omzetten	130	167	-37
Totaal Omzetten	68.693.516	53.868.279	14.825.237

Resultaten rekening over 2016 -vervolg-

	2016	2015	toe-/afname
Exploitatiekosten	9.596.882	8.418.853	1.178.029
• Personeelskosten	6.484.517	5.640.646	843.871
• Huisvestingskosten	1.382.689	809.193	573.496
• Transportkosten	130.154	112.760	17.394
• ICT-kosten	592.722	767.639	-174.917
• Kantoorkosten	345.781	248.981	96.800
• Trainingskosten	91.384	38.733	52.651
• Accountants kosten/consultancy	251.778	492.209	-240.431
• Representatie	38.162	36.453	1.709
• Reis- en verblijfskosten	103.606	53.587	50.019
• Juridische Bijstand	13.230	4.658	8.572
• Renummeratie RvT	62.800	65.650	-2.850
• Teambuilding	70.041	130.930	-60.889
• Public Outreach	13.354	10.786	2.568
• Overige kosten (w.o. huur CORS)	16.664	6.628	10.036
Dotatie Voorzieningen	155.214	300.229	-145.015
Vrijval Voorzieningen	-192.357	-427.868	235.511
Afschrijvingen	997.965	949.244	48.721
Totaal kosten	10.557.704	9.240.458	1.317.246
Bedrijfsresultaat	58.135.812	44.627.821	13.507.991
Overige baten/lasten	986.849	1.343.317	-356.468
Netto-resultaat	59.122.661	45.971.138	13.151.523
Afgedragen en nog af te dragen Visa gelden	-58.057.294	-44.479.703	-13.577.591
Netto resultaat na afdrachten	1.065.367	1.491.435	-426.068

4.4 Meerjarenoverzicht resultaten 2014-2016 in SRD

	2016	2015	2014
Omzet Visa	58.057.293	44.479.703	44.209.795
• Zegelrechten	52.730.779	39.755.110	39.971.272
• Kale grond	1.475.947	1.449.522	1.586.809
• Hypotheek geldlening	2.130.405	2.974.989	2.476.064
• Procesverbaal	1.531.670	220.595	90.308
• Ruiling	146.944	38.276	11.680
• Boete	34.132	32.064	39.977
• Opstalrecht	5.935	9.074	32.250
• Overige omzetten	1.481	73	1.435
Omzet Verrichtingen Bewaarder	10.588.169	9.261.903	11.281.798
• Borderellen	9.575.381	8.829.244	10.852.643
• Hypothecaire uittreksels	360.498	329.553	323.566
• Overigen (formulieren, verklaringen, kopieën)	652.290	103.106	105.589
Omzet Geo-afdeling	47.924	126.506	58.541
• Geodetische Producten	46.964	112.234	39.418
• Geodetische Diensten	960	14.272	19.123
Overige Omzetten	130	167	457
Totaal Omzetten	68.693.516	53.868.279	55.550.591

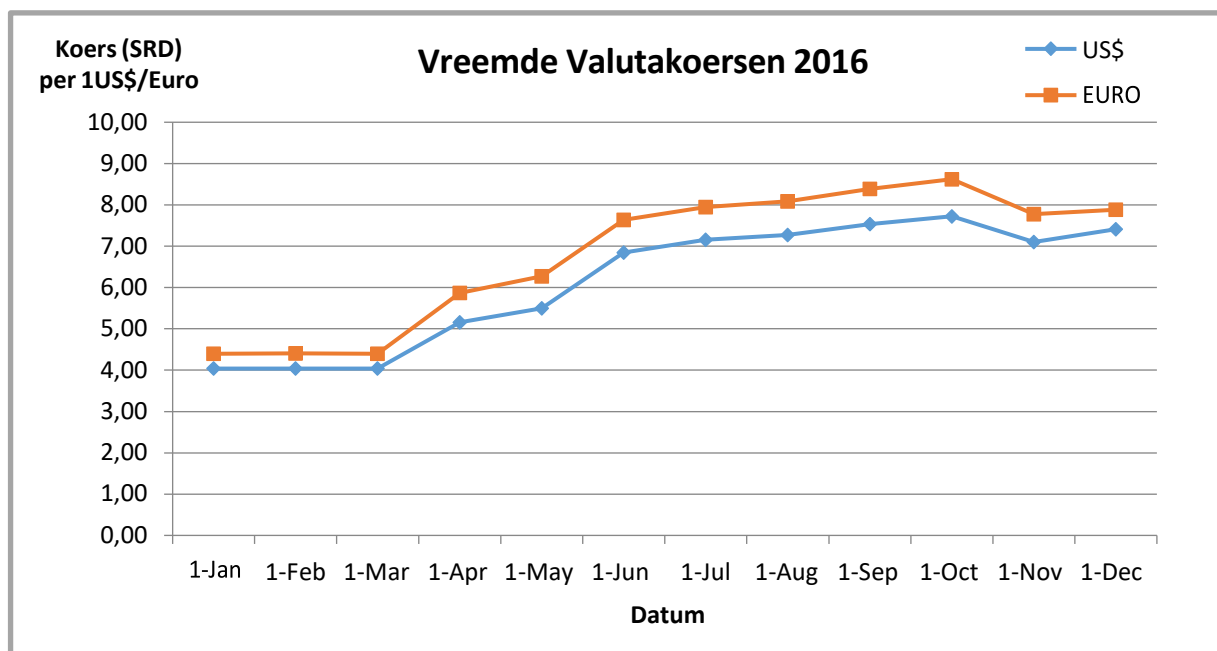
Meerjarenoverzicht Resultaten -vervolg-

	2016	2015	2014
Exploitatiekosten	9.596.882	8.418.853	8.201.589
• Personeelskosten	6.484.517	5.640.646	5.660.555
• Huisvestingskosten	1.382.689	809.193	777.770
• Transportkosten	130.154	112.760	89.004
• ICT-kosten	592.722	767.639	647.458
• Kantoorkosten	345.781	248.981	268.361
• Trainingskosten	91.384	38.733	112.850
• Accountants kosten/consultancy	251.778	492.209	297.658
• Representatie	38.162	36.453	250.548
• Reis- en verblijfskosten	103.606	53.587	75.683
• Juridische Bijstand	13.230	4.658	13.662
• Renummeratie RvT	62.800	65.650	-
• Teambuilding	70.041	130.930	-
• Public Outreach	13.354	10.786	-
• Overige kosten (w.o. huur CORS)	16.664	6.628	8.040
Dotatie Voorzieningen	155.214	300.229	125.118
Vrijval Voorziening Debiteuren en overige	-192.357	-427.868	-267.552
Afschrijvingen	997.965	949.244	770.853
Totaal kosten	10.557.704	9.240.458	8.830.008
Bedrijfsresultaat	58.135.812	44.627.821	46.720.583
Overige baten/lasten	986.849	1.343.317	729.465
Netto-resultaat	59.122.661	45.971.138	47.450.048
Afgedragen en nog af te dragen Visa gelden	-58.057.294	-44.479.703	-44.209.795
Netto resultaat na afdrachten	1.065.367	1.491.435	3.240.253

4.5 Koersen

De ontwikkeling van de officiële wisselkoers heeft ook in het huidige boekjaar fors bijgedragen aan de stijging van de exploitatie-uitgaven. Het gaat hierbij voornamelijk om contracten afgesloten in vreemde valuta, waarbij de financiële afwikkeling in Surinaamse dollar geschiedt. Het betreft de kosten voor het huren van opslagruimte, kantoorruimten en CORS ruimten. Diverse diensten worden in vreemde valuta geoffreerd en al dan niet afgerekend in Surinaamse valuta (ongediertebestrijding, bewaking, leasecontracten voor print- en kopieerfaciliteiten, etc.).

Beschouwd over een periode van een (1) jaar, is de officiële omrekeningskoers voor de Amerikaanse dollar met 85,3% gestegen van SRD 4,040 op 31 december 2015 naar SRD 7,485 op de laatste dag van het jaar 2016. De Euro steeg in de dezelfde periode van SRD 4,414 naar SRD 7,824, een waarde toename van 77,3%. Onderstaande grafiek geeft een beeld van de koersontwikkeling in 2016.

4.6 Kasstroomoverzicht 2016 (SRD)

	2016	2015
Netto-resultaat	59.122.662	45.971.138
Aanpassingen voor:	1.306.706	750.631
Afschrijvingen	997.965	949.244
Mutaties in Voorzieningen / Vlottende Passiva	308.741	-198.613
Mutaties in Werkkapitaal:	-67.659.759	-51.877.998
Vooruitbetaalde kosten	-301.916	8.294
Vorderingen	-107.111	103.553
Afdrachten Ministerie van Financiën	-67.302.214	-52.000.000
Schulden i.v.m. Personeel	51.482	10.155
Netto cash uit bedrijfsactiviteiten	-7.230.391	-5.156.229
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-448.558	-981.355
Investerings (im)materiële vaste activa	-425.750	-974.836
Termijndeposito Company Creditcard	-22.808	-6.519
Saldo kasstroom	-7.678.949	-6.137.584
Saldo liquide middelen begin boekjaar	23.805.114	29.942.698
Saldo geldmiddelen eind boekjaar	16.126.165	23.805.114

4.7 Toelichting op de Balans per 31 december 2016

4.7.1 Activa

Waarderingsgrondslag Activa

Vaste activa worden op de balans tegen boekwaarde opgenomen, de aanschaffingswaarde minus de (geaccumuleerde) afschrijvingen. Afschrijving vindt jaarlijks lineair plaats. Op activa aangeschaft in de tweede helft van het boekjaar wordt niet afgeschreven ten laste van de resultaten van datzelfde jaar. Op vaste activa, aangekocht en in gebruik genomen gedurende de eerste zes maanden van het jaar, wordt afgeschreven naar rato van één jaar gebruik.

Voor het opzetten van een bedrijfspand werd in april 2016 een terrein van 0,6306 hectare in grondhuur verkregen. De klapperwaarde 2011 van een vierkante meter kale grondwaarde is vastgesteld op € 40. Vanwege onduidelijkheid over een mogelijke claim van de uitvoerder die belast was met de bouw is er vooralsnog voor gekozen, dit terrein niet te activeren.

Vaste Activa

Vaste Activa omvat de **Materiële Activa** en de **Immateriële Activa**, samen met een balanswaardering van SRD 1.954.801 (2015: SRD 2.527.016). Uit deze cijfers blijkt een afname van 23% in de boekwaarde van de Materiële en Immateriële Activa per ultimo 2016. In vergelijking met het vorige boekjaar is aanzienlijk minder geïnvesteerd: in totaal ca. SRD 425.750 tegenover SRD 974.836 in 2015, in 2016 dus slechts 44% van het geïnvesteerde volume van het voorgaande jaar.

In 2016 werd onder de Materiële Activa voornamelijk in de categorie *ICT Hardware* geïnvesteerd; ruim SRD 235.000 werd noodzakelijkerwijze besteed, vooral aan het bestendigen van de opslagcapaciteit van de server en de vervanging van diverse ICT componenten zoals UPS, External en Internal Back-up systemen en de vervanging van enkele laptop computers. In Immateriële Activa werd in verslagjaar ongeveer SRD 133.000 geïnvesteerd voor een Uniface Development Licentie.

Immateriële activa

De *immateriële activa* omvatten de aangekochte Software & Licenties met een aanschafwaarde in 2016 van SRD 265.303. Met een boekwaarde per einde vorig boekjaar van SRD 230.219 en een afboeking gedurende het verslagjaar van SRD 134.655 vanwege afschrijvingen, resteert per 31 december 2016 een boekwaarde van SRD 360.867.

De categorie *Software & Licenties* wordt gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met afschrijvingen, welke laatsten worden bepaald op basis van de looptijd van de licentie.

Vlottende activa

De post vlottende activa is samengesteld uit *Debiteuren*, *Liquide middelen* inclusief een het saldo op de rekening Kruisposten Kas-Bank, *Vooruitbetaalde kosten* en *Overige activa*. Onder overige activa (SRD 46.412) is het termijndeposito (initieel USD 5.000) gevestigd in Amerikaanse dollars, voor de bedrijfscreditcard opgenomen, evenals een deposito in verband met een regeling voor de brandstofvoorziening van bedrijfsvoertuigen. Op 31 december 2016 bedroeg het saldo deposito voor de bedrijfscreditcard USD 5.100 vanwege ontvangen interestbaten.

Debiteuren

Op de balans is de post Debiteuren voor de nominale waarde opgenomen.

De balanspost Debiteuren omvat het nog te ontvangen tegoed voor geleverde diensten aan notarissen. Het uitstaande debiteurensaldo per 31 december 2016 bedroeg SRD 123.809 (2015: SRD 88.116) in procenten uitgedrukt 0,18 % (2015: 0,16%) van de totale jaaromzet.

Deze kleine verhoging van het percentage wordt gerelativeerd met de afwikkeling in 2017: in januari 2017 is het grootste deel van dit uitstaande bedrag reeds verrekend met het MI-GLIS.

Er is geen noodzaak een voorziening te treffen op het debiteurensaldo per 31 december 2016.

Liquide middelen

Het saldo van de post liquide middelen (SRD 16.126.165) bestaat voor het grootste deel uit banksaldi (SRD 15.051.767), geplaatst op verschillende bankrekeningen onder beheer van het Management Instituut GLIS. Onder liquide middelen zijn ook cheques en kasmiddelen opgenomen.

Tegoeden in Amerikaanse dollar zijn in Surinaamse dollar gewaardeerd tegen een eindejaar omrekeningskoers van SRD 7,485, terwijl voor de omrekening van het eindejaar Euro tegoed een omrekeningskoers van SRD 7,824 is gehanteerd.

Het saldo van de liquide middelen is per jaareinde 2016 afgenomen met ca. SRD 7,7 mln. (ruim 32%) ten opzichte van 31 december 2015. Deze vermindering is de resultante van hierna te noemen zaken. Gedurende dit verslagjaar vond de winstafrekening boekjaren 2011 tot en met 2014 plaats waarbij een bedrag van SRD 11,3 mln. werd afgestort aan het Ministerie van Financiën.

De afstorting van Visa omzetten (SRD 56 mln. in 2016) liep per ultimo 2016 ca. SRD 2 mln. achter op de gerealiseerde omzet. Tenslotte droeg het nettoresultaat van het lopende boekjaar ook toe aan het saldo liquide middelen per jaareinde.

Vooruitbetaalde Kosten

Onder deze post is in totaal een bedrag van SRD 835.883 opgenomen. De vooruitbetaalde kosten omvatten met name de toekomstige huurpenningen van de MI-GLIS dependance aan de Boterbloemstraat, de jaarpremie PZS verzekering voor het personeel welke is afgesloten voor de periode 01 december 2016 tot en met 30 november 2017, de deelbetaling voor nog te ontvangen CIR ortho mosiac foto's en de jaarpremies voor verzekering van bedrijfsvoertuigen.

Overige Activa

Het deposito voor de lease van een POS-apparaat van de Hakrinbank bedroeg ingaande oktober 2016 (SRD 5.236, de historische tegenwaarde van USD 700) en een deposito van SRD 3.000 bij een servicestation in verband met een regeling voor brandstof ten behoeve van onze bedrijfsvoertuigen, vormen onderdeel van de *Overige activa*.

Onder *Overige activa* is ook opgenomen de gevestigde Termijndeposito ten bedrage van USD 5.000 ter dekking van de company creditcard. De interestbaten (USD 100) ontvangen op de Termijndeposito in het jaar onder verslag, vormen per 31 december onderdeel van het saldo op de depositorekening.

4.7.2 Passiva

Eigen Vermogen

Het verloopoverzicht van het Eigen Vermogen (in SRD) en de opbouw per 31 december 2016 is als volgt:

	Stand per 01-jan-2016	Mutaties in 2016	Stand per 31-dec-2016
Egalisatie Reserve	1.000.000	-	1.000.000
Egalisatie Reserve (liquiditeiten)	9.088	-445	8.643
Investeringsfonds	8.360.000	-	8.360.000
Risicofonds	2.000.000	-	2.000.000
Reserve Vervanging Bedrijfsmiddelen	3.868.245	-	3.868.245
Resultaat boekjaar 2015	1.491.434	-	1.491.434
Resultaat boekjaar 2016	-	1.065.367	1.065.367
Totaal Eigen Vermogen	16.728.767	1.064.921	17.793.689

Op 02 maart 2016 werd décharge verleend door de minister van RGB aan het MI-GLIS bestuur over de boekjaren 2012, 2013 en 2014. De benodigde middelen ter uitvoering van het Jaarplan 2016 blijven als eigen vermogen (EV) geregistreerd in de Jaarrekening.

In onderstaande tabel worden de becijferingen (in SRD) weergegeven voor de afgerekende winst-overschotten over de periode 2011 tot en met 2014:

	2011	2012	2013	2014	Cumulatief
Nettowinst	14.144.000	4.981.785	4.164.421	3.240.253	26.530.459
Investing		1.496.525	519.947	1.851.773	3.868.245
Beschikbare Winst	14.144.000	3.485.260	3.644.474	1.388.480	22.662.214
Allocatie t.b.v. Investerings/ Egalisatiereserve/ Risicofonds					11.360.000
Batig Saldo					11.302.214

Het cumulatief batig saldo bedraagt SRD 11.302.214. Begin maart 2016 is dit bedrag afgerekend met de overheid middels storting op rekening van het Ministerie van Financiën.

De **afschrijving bedrijfsmiddelen en immateriële activa** ten bedrage van SRD 949.965 is ten laste van de bedrijfsresultaten boekjaar 2016 gebracht.

Voorzieningen

Onder de post *Voorzieningen* zijn de verplichtingen ten laste van de bedrijfsresultaten 2016 voor reeds geleverde diensten zoals de externe accountant in verband met controlewerkzaamheden boekjaar 2016, juridische bijstand, beveiliging, transport en utiliteit opgenomen voor een waarde van SRD 537.996.

Korte termijn verplichtingen aan de Overheid

De korte termijn verplichtingen aan de Overheid worden in de jaarrekening 2016 vastgesteld op basis van de *afstortingsverplichting* uit hoofde van ontvangen zegelrechten.

De *afstortingsverplichting* is opgebouwd uit het saldo van de jaarontvangsten zegelrechten 2016 (SRD 58.057.293) en de nog af te dragen zegelrechten 2015 (SRD 9.456.814), minus de afdrachten gedaan in boekjaar 2016 aan het Ministerie van Financiën (SRD 56.000.000). Een bedrag van SRD 401.158 vormt tevens onderdeel van de korte termijn verplichtingen aan de Overheid. Deze dotatie werd in de eerste helft van 2012 door het Ministerie van RGB gedaan. De storting is geëffectueerd op een bankrekening van het MI-GLIS en diende om de aanloopkosten van het Instituut, met name voor wat betreft de vergoeding van personeelsleden, eventueel te kunnen opvangen. Deze middelen hoefden nog niet te worden aangewend. In 2016 werd het bedrag van SRD 11.302.214 overgedragen aan de Overheid in verband met de winstafrekening boekjaren 2011 tot en met 2014. Ultimo boekjaar 2016 bedragen de korte termijn verplichtingen aan de Overheid per saldo SRD 613.051.

Overige vlottende passiva

In de post Overige vlottende passiva zijn de af te dragen pensioenpremies, AOV en Loonbelasting voor de maand december 2016, evenals de nog uit te keren salarisaanpassing voor het personeel. De feitelijke uitbetaling van de hierboven aangehaalde zaken heeft in januari 2017 plaatsgevonden.

4.8 Toelichting bij de Resultaten rekening over 2016

4.8.1 Omzet

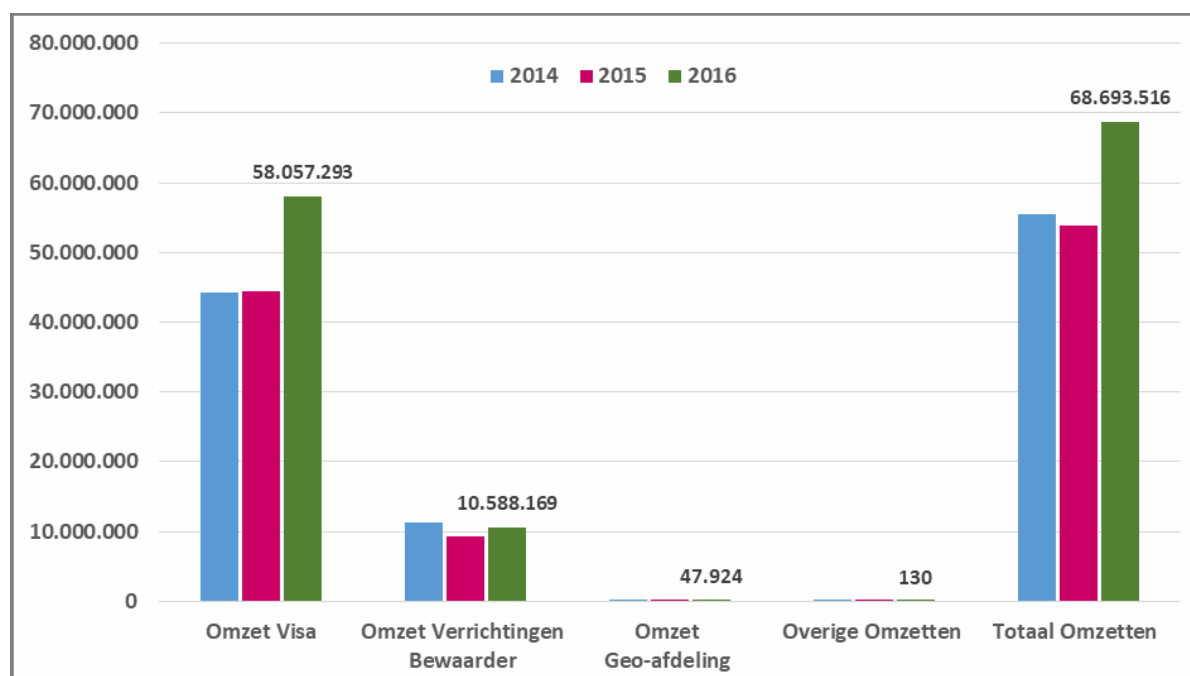
De omzetten worden gerealiseerd in het jaar van het ontvangen ('inschrijven') van documenten van notarissen en burgers. Over 2016 is een bruto bedrijfsresultaat gerealiseerd van SRD 68.693.516 (2015: SRD 53.868.279), een aanzienlijke stijging van SRD 14.825.237 (27,5%). Verhoudingsgewijs werd 84,5% (2015: ca. 83%) van de omzet gerealiseerd middels levering van diensten vallend onder de categorie VISA. Binnen deze categorie werd vervolgens ca. 91% (2015: ca. 89%) gerealiseerd door inning van Zegelrechten.

Binnen de categorie *Verrichtingen van de bewaarder* worden de meeste inkomsten (90,4%) gegenereerd onder het item 'Borderellen' bij het vestigen van hypotheke. De verrichtingen van de bewaarder droegen SRD 10.588.169 bij aan de bruto-omzet in het jaar 2016, becijferd als ca. 15,4% van de totale jaaromzet van het Instituut. Een stijging van ongeveer SRD 750.000, 8,5% (van SRD 8,8 mln. naar SRD 9.6 mln.) werd geregistreerd onder de categorie *Borderellen*. Gemeten in aantallen echter, blijft 2016 met een aantal van ruim 3.000 geregistreerde hypothecaire leningen, ver achter bij een totaal van bijna 4.500 in 2015. De waarde van de individuele transacties (hypothecaire lening) moet in 2016 dus behoorlijk zijn toegenomen.

De dienstverlening vanuit de Geo-afdeling is nog in ontwikkeling. De bijdrage in 2016 aan de bedrijfsresultaten is met een omzet van SRD 47.924, minimaal.

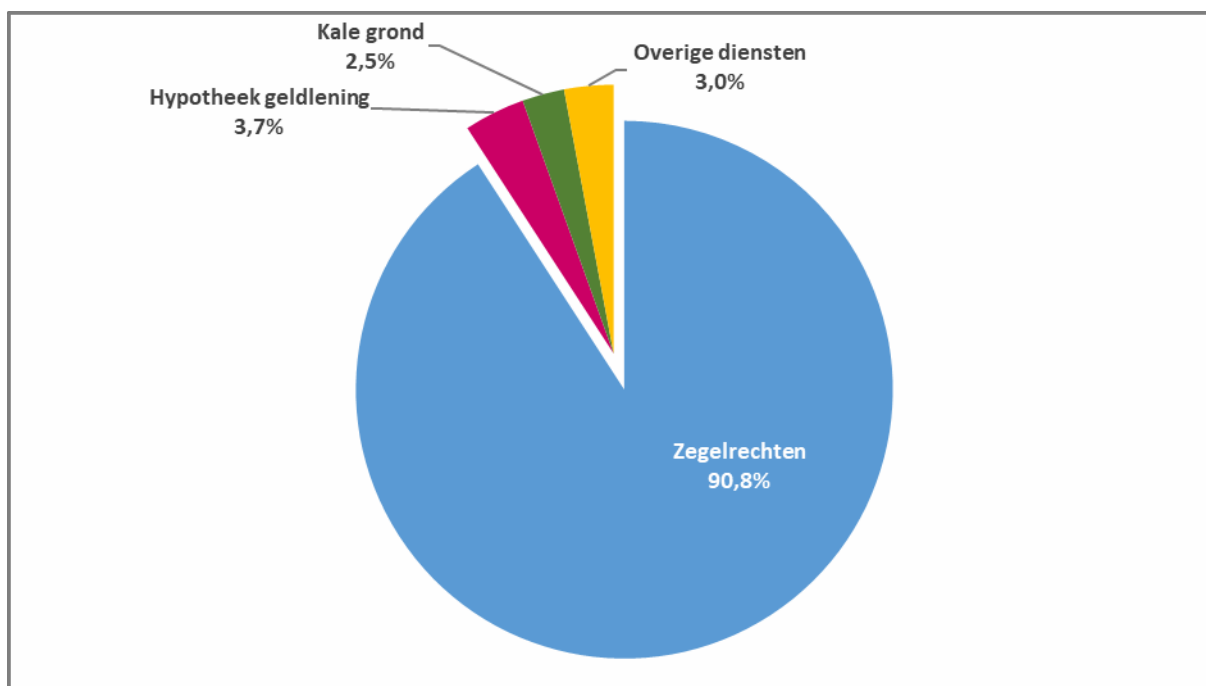
De overige baten en lasten 2016 (SRD 986.849) zijn gevormd door interestbaten op banktegoeden (69%) en koerswinsten (SRD 303.175).

Vergelijkende omzetcijfers vanaf 2014 (bedragen 2016 weergegeven)

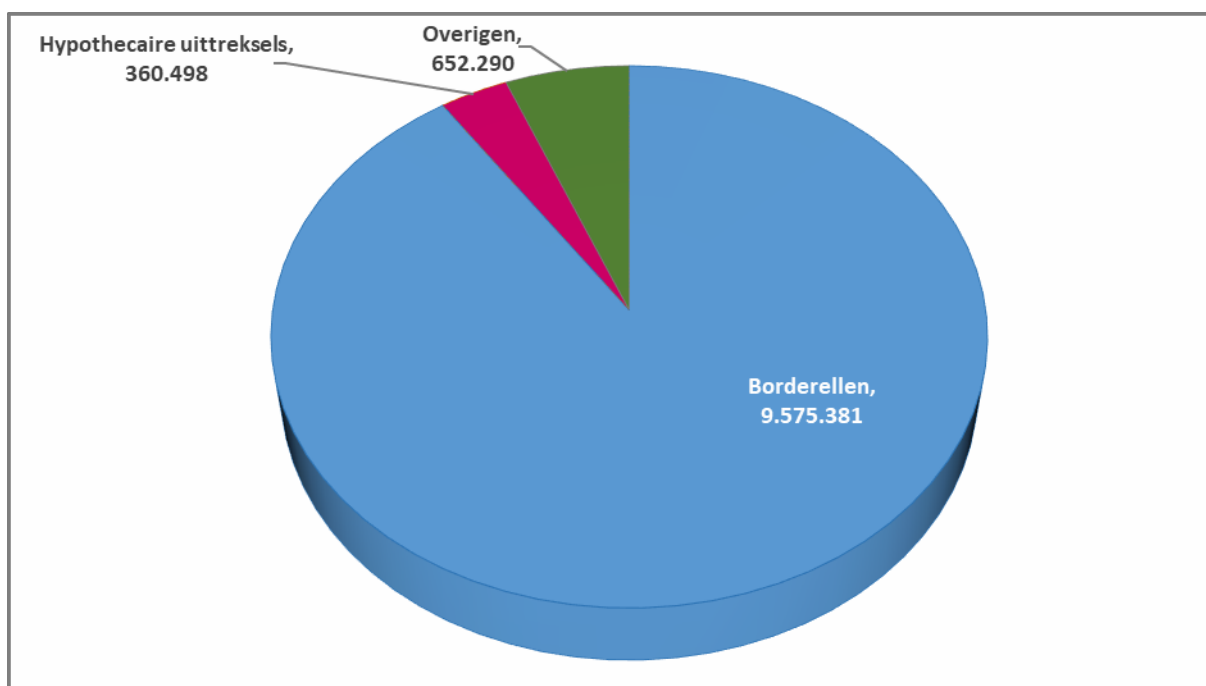

Omzet Visa (procentuele bijdrage per verleende dienst 2016 weergegeven)

Omzet Verrichtingen Bewaarder (absolute bedragen per verleende dienst, 2016)

4.8.2 Exploitatiekosten

Exploitatiekosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

De exploitatiekosten, exclusief voorzieningen en afschrijvingen, beliepen in 2016 circa SRD 9,6 mln. (2015: ca. SRD 8,4 mln.), ca. 14,0% van de totale omzetten (2015 ca. 15,6%). In absolute termen gemeten zijn de exploitatiekosten gestegen met SRD 1.178.029 (14,0%), voornamelijk vanwege toegenomen personeelskosten (SRD 844.000), huisvestigingskosten (SRD 573.000) en kantoorkosten (SRD 97.000). Anderzijds is een daling waar te nemen vooral in de ICT-kosten en de uitgaven voor consultancy.

Personeelskosten

Zoals manifest betreft de grootste kostenpost binnen de exploitatie-uitgaven de categorie personeelskosten tot een bedrag van SRD 6.484.517, welke in het jaar onder verslag 68% (2015: 67%) van de exploitatiekosten bedroegen. Dit procentueel aandeel van de personeelskosten blijkt in de loop der jaren stabiel.

Huisvestigingskosten

De kosten voor huisvesting zijn in vergelijking met het voorgaande jaar toegenomen met ruim SRD 573.000, een toename van 71%. Het grootste aandeel in de huisvestigingskosten wordt geleverd door de voldoening van huurpenningen (54,4%).

In absolute SRD bedragen zijn zowel de huurkosten als de kosten voor Bewaking & Beveiliging sterk gestegen; huurkosten met 79% en Bewaking & Beveiliging zelfs met 112%! De toenemende omrekeningskoers van de Amerikaanse dollar gedurende het verslagjaar ligt hieraan ten grondslag. De vergoeding voor deze diensten is in de contracten namelijk verankerd in US dollar.

Het aandeel van de kostengroep Bewaking & Beveiliging nam in verslagjaar verder ook toe vanwege noodzakelijke gebleken additionele bewaking van geparkeerde voertuigen rondom de kantoorlocatie.

Transportkosten

Transportkosten (SRD 130.154, ongeveer 1,4% van de totale exploitatiekosten) omvatten de kosten voor het in bedrijf houden van het bedrijfswagenpark, waarbij het merendeel van de uitgaven werd aangewend voor reparatie en onderhoud van de voertuigen en voor de aankoop van brandstof en smeermiddelen, evenals voor de voldoening van assurantiekosten. In Surinaamse dollar uitgedrukt, zijn deze kosten met ongeveer 15% gestegen in boekjaar 2016.

ICT kosten

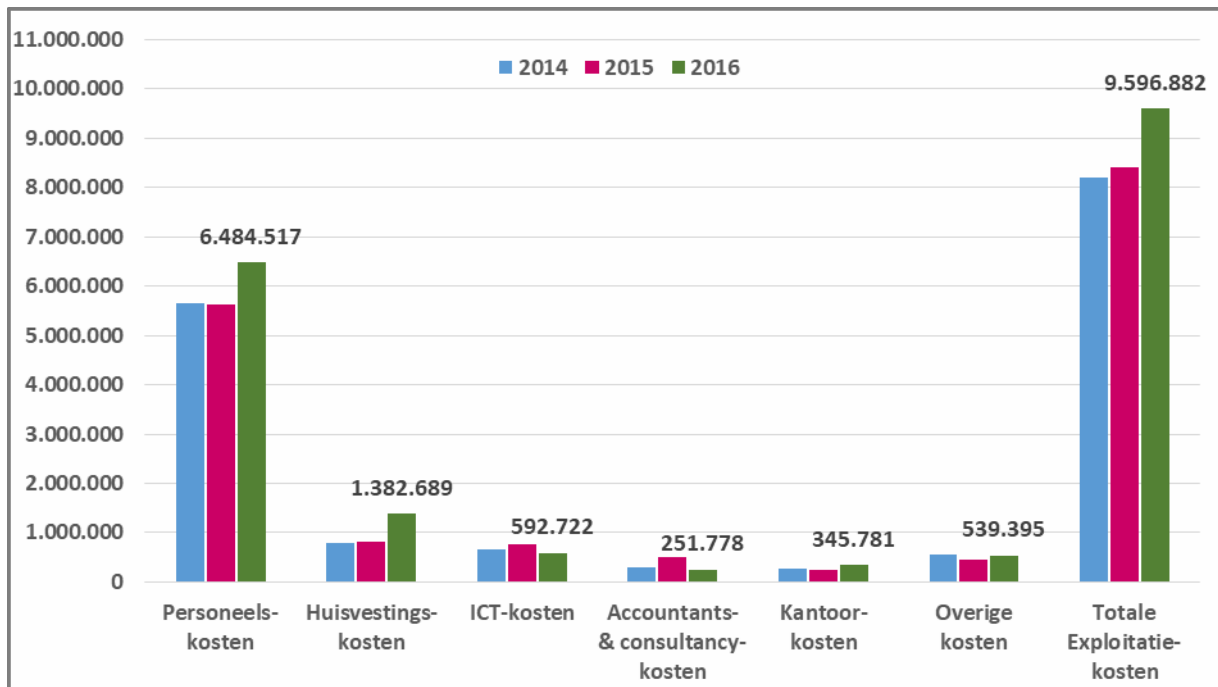
Onder de categorie ICT kosten zijn de kortlopende licenties dominant (53%). In deze kostencategorie is evenwel een afname van ca. 48% (SRD 289.325) waar te nemen in vergelijking met vorig boekjaar voornamelijk vanwege het feit dat de ESRI-licentie welke in juli 2016 expireerde, niet werd verlengd. De overige ICT kosten betreffen internetabonnementen (SRD 160.265) en overige ICT kosten (SRD 115.777) voor diverse ICT-ondersteuningswerkzaamheden door verschillende bedrijven.

Kantoorkosten

De kantoorkosten beslaan SRD 345.781 (2015: SRD 248.981) en worden grotendeels (85%) gegenereerd door de aanschaf van kantoorbenodigdheden. Ditzelfde beeld was ook in het voorgaande boekjaar te zien. In de overige kantoorkosten is een stijging van ca. SRD 15.000 waar te nemen, voornamelijk vanwege kosten gerelateerd aan het beschikbaar krijgen van het grondhuurperceel ten behoeve van het MI-GLIS. Ook voor het publiceren van bekendmakingen, met name vanwege de introductie van de Perceels ID, werden noodzakelijke uitgaven gedaan.

Exploitatiekosten 2014, 2015 en 2016 naar kostengroep

4.8.3 Dotatie Voorzieningen 2016

Voor het boekjaar 2015 zijn voorzieningen voor een bedrag van SRD 155.214 opgebracht voor crediteuren, pensioenvoorziening directie/staf en transitoria.

Van de in het vorige boekjaren gepleegde voorzieningen kon een bedrag van SRD 192.358 vrijvallen.

4.8.4 Afschrijving bedrijfsmiddelen

Afschrijving vindt jaarlijks lineair plaats. Op de balans worden de bedrijfsmiddelen tegen de boekwaarde opgenomen. In totaliteit beschouwd zijn de afschrijvingskosten ten laste van boekjaar 2016, vijf procent hoger dan in 2015.

5. OVERIGE GEGEVENS

5.1 Voorgestelde bestemming van het resultaat

De reguliere omzetten worden gevormd door de omzetten onder de categorieën 'Verrichtingen Bewaarder', 'Geodetische Producten' en een post 'Overige Omzetten'.

De toevoeging van (een deel van) de netto bedrijfsresultaten aan de Algemene Reserves geschiedt bij vaststelling van de winstbestemming.

Met inachtneming van artikel 36 van de GLIS-wet stelt de Directie voor om het totale nettoresultaat van **SRD 1.065.368** als hierna beschreven te bestemmen.

Het eerder gevormde Investeringsfonds van SRD 8.360.000 is in de afgelopen periode drastisch ontwaard. Was het zo dat bij het calculeren van deze reserve, een omrekeningskoers van SRD 3,35 per Amerikaanse dollar kon worden gehanteerd tot 18 november 2015, ingaande 19 november 2015 is de officiële USD omrekeningskoers verhoogd naar SRD 4,04 om op het moment van afronden van onderhavige jaarstukken (april 2017), zelfs te zijn gestegen tot meer dan SRD 7,60! Dit impliceert dat het bedrag van het investeringsfonds van SRD 8.360.000 dat tot 18 november 2015 de tegenwaarde van USD 2,5 mln. vertegenwoordigde, op 19 november 2015 was geslonken naar USD 2,07 (daling van ruim 17%) en verder naar USD 1,1 mln. in april 2017 bij het afronden van onderhavige jaarstukken.

Om het Management Instituut GLIS in staat te stellen ten minste een deel van haar investeringsprogramma uit te voeren, wordt voorgesteld het totale nettoresultaat van SRD 1.065.368 van lopend boekjaar te bestemmen als investeringsreserve en als zodanig toe te voegen aan het Investeringsfonds. In de planning ligt de financiering van de bouw en inrichting van een eigen bedrijfslocatie. Het MI-GLIS heeft behoefte aan ca. 1.600 m² kantoorruimte, bij voorkeur te verdelen over drie etages. De huidige inadequade huisvesting zorgt voor stagnatie in de verdere ontwikkeling van het instituut.

Met inachtneming van artikel 114 van de GLIS-wet is het Instituut aansprakelijk voor vergissingen in ruime zin gepleegd door medewerkers bij het houden van de registers en de percelenadministratie, het geometrisch bestand en de registratie van schepen en luchtvaartuigen. Conform artikel 133 van deze wet berust de aansprakelijkheid na ommekomst van 5 jaren na inwerkingtreding van deze wet bij het Instituut. Het Bestuur stelt voor het risicofonds van SRD 2 miljoen in stand te houden waarop eventuele toekomstige claims kunnen worden verhaald.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van het
Management Instituut voor Grondregistratie en Landinformatie Systeem (MI-GLIS)

Verklaring betreffende de jaarrekening 2016

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2016 van het Management Instituut voor Grondregistratie en Landinformatie Systeem (MI-GLIS), zoals opgenomen op de pagina's 12 tot en met 27, gecontroleerd.

Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht over 2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van het instituut is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS). Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het instituut.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de redelijkheid van de door de directie van het instituut gemaakte schattingen, alsmede de evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2016 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het Management Instituut voor Grondregistratie en Landinformatie Systeem (MI-GLIS) op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Paramaribo, 27 april 2017

Hoogachtend,
ACB Accountants N.V.

drs. Romeo K. Burgos RA
Directeur